

20 LET OBNOVENÉHO PIONÝRA (1990 – 2010)

Jak skládat Mozaiku?
Názor čtenáře na podobu Mozaiky Pionýra

5

Pošli to dál!
Druhý informační balíček k mezinárodnímu táboru 2010

7

Vzpomínka na budoucnost
Připomenutí 20. narozenin samostatného Pionýra

10¹¹

Pejsci z ponožek
Námět na rukodělnou činnost

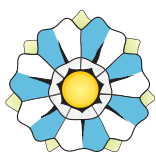
20

Umění nad Labem

Vloni jsem se nabídla jako výpomoc Šárce Zeusové a týmu, který si vzal na starosti pořádání republikového Sedmikvítku v tancích. Asi jsem se osvědčila, protože mě letos přizvali ke spolupráci znovu, tentokrát na 17. ročníku oblastního kola Pionýrského Sedmikvítku v Ústí nad Labem dne 7. listopadu. Soutěžilo se v tancích, divadle, hudbě a výtvarných a rukodělných činnostech. Účastníci nebyli jen pionýři, ale třeba i žáci ZŠ z Ústí. Byla tu zkrátka spousta tanečníků, výtvarníků, hudebníků, prostě malých umělců. A protože raději fotím, než píšu, mrkněte na fotky a uvidíte sami.

Jana Krotilová, PS Chomutov
další fotky najdete
na adrese jennyxxx.rajce.idnes.cz/sedmikvitek_kraj_09

P. S. Šárka Zeusová mladší (na fotce ještě v bříšku) se narodila 1. 12. 2009 v 8.02. Srdečně ji vítáme na svět a přejeme celé Zeusovic rodině hodně štěstí, zdraví a spokojenosti.

všichni kamarádi z ÚKOP

Hodně štěstí, zdraví!

Ani jsem se nestihl rozkoukat, že už je rok 2009 a ejhle. Ulice jsou plné vyhořelých rachejtíl a špuntů od šampusu a máme ještě o něco vyšší letopočet. To jsem zvědav, jak dlouho budu dělat chyby v datu, než mi to zase pořádně dojde. Možná jste na tom podobně, kdo ví.

Před rokem touto dobou jste si mohli přečíst novoroční úvodník Mozaiky, kde byla mimo jiné zmíněna i různá výročí, která nás v té době očekávala. A ani letos to nebude tak úplně jiné. Čeká nás totiž jedno velké společné výročí a v době, kdy budete mít tuhle Mozaiku ve schránkách, do něj bude zbývat už jen pár dní. Mluvílo se o tom v Mozaice už několikrát, ale přesto se o tak zásadním datu nejde nezmínit.

Letos 20. ledna uplyne 20 let od rozhodnutí Mimořádné celostátní konference pionýrských pracovníků o obnovení činnosti Pionýra jako samostatného občanského sdružení dětí, mládeže a dospělých.

Když se to takhle řekne, zní to honosně a otažitě. Ale když si představíme všechny ty oddílové schůzky, výpravy, hry, soutěže, tábory, setkání... je i po letech jasné, že i když výstupy konferencí nevyhnutelně šustí papírem, tohle rozhodnutí určitě nebylo formální. Bylo vyjádřením vůle pokračovat v něčem, co má smysl. A i když „jednou jsi dole, jednou nahoře“, jak se zpívá ve známé písničce, kdo chce, vidí kolem sebe dost důkazů, že to má smysl pořád.

Někdo může namítnout, že Pionýrská organizace má u nás mnohem delší historii, než od roku 1990, a bude mít pravdu. Ti, kdo mají rádi výročí, si mohli v roce 2008 připomenout 40 let od osamostatnění Pionýra v roce 1968 (i když bohužel jen nakrátko). Vloni pak mohli oslavit 60 let od vyhlášení „pionýrské organizace Junáka“. A letos mohou plynule pokračovat a slavit dál. Takový tříletý mejdan, to si hned tak někdo dovolit nemůže.

V něčem je to letošní výročí ale výjimečné, i když dvacítky se nemusí zdát jako extra číslo. Bude to prvních dvacet let nepřerušené činnosti a to za připomenutí rozhodně stojí.

Vám všem i tomu našemu společnému dílu jménem Pionýr přeji za celou redakci Mozaiky všechno nejlepší!

Jakub

Výzva

V návaznosti na pilotní projekt spolupráce s Českým zeleným křížem (např. Mozaika ze září 2009) nabízíme možnost zapojení dentistky do programu vašich akcí o jarních prázdninách v termínu od 22. 2. 2010. Zájemci, hlase se na e-mail petr.kubu@pionyr.cz. Podobnou spolupráci s ČŽK na letních táborech 2010 můžeme aktuálně nabídnout ještě dvěma pořádajícími PS.

Kalendárium 2010

nabídkový plán akcí a soutěží

Leden 2010			
15. – 17. 1.	Pionýrský Sedmikvítek – Výtvarná a rukodělná činnost	Kopřivnice	PS Obránců míru Kopřivnice
29. – 31. 1.	Ledová Praha	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
29. – 31. 1.	Pionýrský Sedmikvítek – Dětská Porta	Praha	96. PS Veselí medvědi
30. 1.	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
Květen 2010			
20. – 23. 5.	Bambiriáda	celá ČR	ČRDM
Červenec 2010			
25. 7. – 6. 8.	Mezinárodní tábor	ČR, Rakousko	Pionýr, Kinderfreunde

Obsah čísla 5

20. narozeniny obnoveného Pionýra!
- Pionýrský Sedmikvítek v Ústí nad Labem
- Zpráva z jednání České rady Pionýra a brigády na chatě Espero
- Jak skládat Mozaiku? – ohlasy čtenářů
- ProRock už podesáté! – reportáž
- Pošli to dál! – druhý informační balíček k mezinárodnímu táboru 2010
- Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa
- Vzpomínka na budoucnost – připomenutí 20. narozenin samostatného Pionýra
- Sami o sobě – zprávy ze sdružení
- Hry nejen do klubovny 2
- Jak jezdit nejlevněji vlakem? – praktická rada
- Jménem zákona! – pár vět k dění kolem zákona 227/2009 Sb.
- O počtu členů a družinových systémech – „nesmrtelné“ oddíly 5
- Energie ve světě – kvíz
- Kaleidoskop
- Pejsci z ponožek – námět na rukodělnou činnost

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 12. 2009.

Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. **Odpovědný redaktor:** Jakub Kořínek (Jakub). **Redakční rada:** Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krtečka (Krték), Miroslav Jalovecký (Mirek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). **Ilustrace:** Jiří Filípek. **Grafická úprava:** pixelia.cz. **Tisk:** BOFTISK Nymburk. **Distribuce:** Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Česká rada Pionýra odstartovala důležité odpočítávání

Od pátku 20. listopadu po celý víkend probíhalo jednání České rady Pionýra, která jako obvykle projednala řadu důležitých dokumentů a přijala množství rozhodnutí. Mezi nejdůležitější patří

první verze rozpočtu na příští rok, určení termínu příštího Výročního zasedání Pionýra, nebo zvolení nových členů do Výkonného výboru. Delegáti si našli čas i na brigádu a posezení u kytary.

Páteční večer v hotelu Jizera probíhá ve znamení postupného příjezdu delegátů ze všech krajů republiky. Místo jednání všichni dobře znají, jde o objekt Pionýra, proto tu jednání České rady probíhají často. Po příjezdu je čeká tradiční rituál, tedy ubytování a výborná večeře z domácí kuchyně, po které většina zůstává ve společné místnosti, která zde pro tento víkend bude zastupovat i jídelnu, restauraci a jednací sál. Vedou se řeči o všem možném a atmosféra připomíná setkání přátel, kteří se delší dobu neviděli. Sobotní jednání začíná úderem deváté hodiny a má již přísně formální charakter. Funkce řídicího jednání se ujímá Jiří Let a má jednání pevně v rukou. Hlídá čas určený k projednání každého z bodů, zapisuje si pořadí těch, co se hlásí do diskuse, a uděluje jim slovo. Jako vždy jsou na začátek programu zařazeny nutné procedurální otázky, následuje řada zpráv a informací například o činnosti výkonného výboru,

revizní komise, jmenované správkyně Olomoucké krajské organizace, nebo o stavu dlouhodobých problémů, které za nás řeší Ústředí Pionýra. Zajímavým zpestřením je novinka tohoto funkčního období - zprávy delegátů o činnosti jejich krajských organizací. Tentokrát nezní příliš vesele. Ukazuje se, že se v krajích těžko hledají aktivní lidé, kteří by se chtěli angažovat ve volených funkcích. Nepříjemné a hodně emocionální jednání se pak odehrává ohledně závěrů revizí v některých krajích a na ně navazujících rozborů příčin vzniklých problémů. Závěrem ale rada rozhodla, že důvody, pro které byl dotčeným krajů zaveden zvláštní režim vyplácení dotací, již pominuly, a od příštího roku budou dotace vypláceny ve standardním režimu. Po obědě se „papaláši“ převlékli do montérek. Chlapi nafasovali pracovní rukavice, děvčata zase čistící prostředky a hadry. Na programu totiž byla brigáda na chatě Espero, která je nedaleko místa jednání. Espero je také nemovitost Pionýra, která ale momentálně nemá provozovatele, který by se o ni staral, a byla v dost špatném stavu. Péče o ni tak padla na hlavu předsedy Petra Halady. Espero doslova spolkló všechny brigádníky, kteří se v jeho útrokách snažili nastolit trochu pořádku. Tahle pionýrská chaloupka vypadá už teď docela k světu, je velká, má mnoho místností a je jen otázkou chvíle, kdy se sem budou moci sjíždět pionýři. „Viděl sem

to tady před lety a je až s podivem, jak všichni zainteresovaní lidé dokázali zvrátit téměř jistý osud této nemovitosti,“ komentoval brigádu Jakub Trnčák z Kopřivnice, který navíc vše dokumentoval objektivem fotoaparátu. Po návratu delegáti znovu zasedají k jednacímu stolu. Do večera je čeká ještě dlouhé jednání. Na řadě je odpověď na anonym, který byl rozeslán ostatním dětským organizacím a také na Ministerstvo školství. Na třech stranách, které byly sepsány v bulvárním tónu, neznámý hází špínu především na ekonomku Pionýra Kateřinu Brejchovou a zpochybňuje také využívání dotací v našem sdružení. Kdo někdy v Pionýru cokoli vyúčtoval, uhodne, co následovalo. Česká rada se za ekonomku postavila, vyjádřila jí plnou důvěru. Reakci na tento hanopis pak podepsali všichni přítomní členové České rady. Ani po večerní jednání nekončí, pokračuje se v pracovních skupinách. V pozdních večerních hodinách dojde i na víno, kytary a zpěv. Nedělní jednání začíná ještě o půl hodiny dříve. V ekonomickém bloku byla po vcelku klidné rozpravě schválena první varianta rozpočtu na příští rok. Dlouhá smutná debata se rozvinula ohledně zrušeného Poselství. Bohužel se stále nepodařilo najít nikoho, kdo by se pustil do organizace této programové konference. Posunem by mohlo být lednové jednání, na které budou pozváni všichni pionýři, kteří by se chtěli na přípravách podílet. Doufejme, že se podaří vytvořit fungující pracovní tým. Končit by se mělo pozitivně a to se tentokrát podařilo. Do výkonného výboru se na uvolněná místa přihlásili hned tři mladí lidé. Na návrh předsedy Pionýra byli do výkonného výboru zvoleni Jana Janečková, Kateřina Součková a Jakub Trnčák. Na závěr se otočily pomyslné přesýpací hodiny. Petr Halada přijal návrh České rady a rozhodl o konání VII. výročního zasedání Pionýra, které bude v listopadu příštího roku. Právě tímto rozhodnutím začaly běžet důležité lhůty v souvislosti s přípravami tohoto vrcholného jednání sdružení.

Pavel Zdráhal
foto: Jakub Trnčák

Jak skládat Mozaiku?

Co do ní patří a co v ní chybí?

Po ohlasech a námětech čtenářů se pídíme stále a různými způsoby. Posledním větším pokusem byly ankety, jež mnozí z vás vyplnili na Oblastních poradách 2009. Nezávisle na nich přišel do redakce následující názor na to, co by se mohlo v budoucnu v Mozaice objevovat. Jak to vidíte vy? Souhlasíte, nebo si třeba myslíte něco úplně jiného? Nenechávejte si svůj pohled na věc jen pro sebe, stačí napsat na adresu mozaika@pionyr.cz.

Pionýr
Oblastní porady 2009
Anketa - Mozaika Pionýra

Anketa Mozaika Pionýra

Prosíme o stručné a upřímné odpovědi na následující otázky:

Čteš Mozaiku Pionýra?

Ahoj,

jmenuji se Martin Čížek, jsem vedoucí oddílu Vodáci, 1. PS Podskaláci z Prahy. Tak představení mám za sebou. Teď ale, proč píše? Pokouším se vlastně reagovat na úvod říjnového čísla. Pokusím se navrhnout, připomenout, pochválit, zhodnotit, co se mi na Mozaice líbí, respektive, co bych si tam také do budoucna rád přečetl. Je to pouze můj názor, ryze subjektivní, ale třeba bude pro někoho inspirací.

Jsem trochu z mladší generace a některé věci mi moc neříkají. Nejsem vedoucím ani tak dlouho, ani nemám takové zkušenosti. Přiznám se, že ani moc nevím, jaký je cíl Mozaiky. Vzhledem k tomu, že je však určena vedoucím, tak by to mohlo být třeba pomoc, inspirace právě pro vedoucí, rádce a instruktory.

Kdybych měl nějak vlastním názorem zhodnotit obsah Mozaiky, přijde mi možná, že je tam až příliš reportáží z akcí, povídání o oddílech. Nejde o to, že by to tam nemělo být. Je důležité, abychom věděli o ostatních skupinách, co zajímavého dělají a tak, ale výsledně mi chybí praktické věci.

Co se mi tedy líbí, líbilo?

- loňské články týkající se vztahu pionýrů a skautů a jejich vyrovnání;
- táborový koutek;
- různé hry, popřípadě rukodělny, které, přijde mi, se nepravidelně objevují;
- komiks - ten je vždycky oživení a přitáhne i někoho, koho to vůbec nezajímá;
- velmi kladně hodnotím přílohu týkající se propagace, moc nerozumiím tedy, proč to není hlavní věc čísla, myslím, že to je přesně to, co třeba mě zajímá.

Co bych rád viděl v Mozaice?

- V podstatě něco, o čem jsem psal článek (poznámka: je na straně 15 tohoto čísla), kdyby se dělaly

rozbory slev dopravců, bylo by to jistě přínosné. Někdo se v tom méně vyzná, nejde pouze o České dráhy, ale třeba teď je další dopravce z Prahy do Liberce, který jezdí levněji než Student Agency. Případně někteří dopravci mají možná akční nabídky pro dětské organizace, nevíme.

- Co třeba nějaké odborné věci, musíme sice projít hromadou kurzů, ale nakonec něco zapomeneme, něco se změní. Například taková zdravotní věc, tam se toho mění hodně. Psát, co dělat při záchvatu... opakování matka moudrosti.
- Zajímavý by byl také článek, co dělat s hyperaktivním dítětem?
- Jak jsem psal o propagaci, například nápady na nábor, jak udělat náborovou schůzku, výlet, jak udržet členy oddílu. Nebo, jak vyhodit člena oddílu.
- Nemusí se „vše“ vždy týkat pionýra. Ve spoustě věcí se máme co učit od ostatních, nějaká reportáž, jak to funguje u skautů, TOMíků... S tím i souvisí jejich „produkty“. Například udělat článek o hrách, kde se dají sehnat pro inspiraci, případně přímo o hranostajovi, nebo jsem našel třeba oddíl Chronos z Olomouce, který má zajímavě zpracované hry na svých stránkách. To samé ubytovny - skauti mají volně přístupný server s ubytovnamy. My myslím ne, pouze v pdf určeném pro členy. Případně o tom nevím a to by Mozaika taky mohla napravit, pokud se pletu. Nebo napsat o skautském serveru. Který oddíl dnes nejezdí do nepionýrských ubytoven?
- Jak získat peníze třeba z grantů, u nás to ví hospodář a tím to prakticky končí. Případně, jak probíhá vyúčtování akcí, nebo jak získat peníze z EU.
- S tím souvisí i třeba problematika darů, sponzoringu, nebo i třeba získání skupiny. V tom se například vůbec nevyznám.

- Další věci jsou zajímavé akce, co třeba udělat srovnání - lanová centra u nás, kde jsou, porovnat jejich ceny, případně na základě hodnocení pionýrů, nebo někoho jiného i ohodnotit (aquaparky, ZOO, pevnosti, doly).

Mohou to být i památky. Sekce nejzajímavější památky - v každé Mozaice vyjde jedna památka v každém kraji (tedy 14 v každé mozaice), na dané téma, nebo jenom zmiňované ZOO v Čechách. Bude tam, kde to je, otevírací doba, vstupné, vstupné pro dětské oddíly, případně i nějaká krátká informace.

- Vybavení, nějaké srovnání kvality, ceny, výrobků třeba u tyčí od stanů - sklolaminát, dural. Dutá vlákna u spacáků - Climashield, Polarguard, Thrmolite...

Tady by se toho našlo opravdu hodně a neustále se to rozvíjí.

Myslím, že vedoucí zajímá, jak co nejvíce ušetřit (případně získat peníze) a jak připravit co nejzajímavější program. K prvnímu jde říci doprava, ubytování, jídlo, vstupy, granty, dotace, dary a vybavení. K druhému pak výlety, akce, programy (hry), památky. S tímto přichází do styku v podstatě každý.

Nejsem vedoucím moc dlouho a moc se v tom nevyznám. Zároveň Mozaiku nečtu ani tak dlouho, tak je možné, že dost z toho, co tu píše, se už v ní objevilo. Je to jenom to, co mě zaujalo, co bych si rád přečetl. Pouze můj názor, jako jeden z mnoha tisíců jiných názorů pionýrů.

Snad to, co jsem napsal, nějak pomůže, přispěje do diskuze a nepsal jsem to úplně zbytečně.

Přeji Vám mnoho potěšení z práce a mnoho úspěšných čtenářů.

Martin Čížek
vedoucí oddílu
www.oddilvodaci.ic.cz

ProRock už podesáté!

Pionýrská soutěž mladých rockových kapel zná své vítěze!

Desátý ročník soutěže mladých rockových kapel „ProRock“ pomalu doznívá v uších šťastlivců, kteří byli v sobotu 28. 11. v klubu Exit Chmelnice. Ti z nich, kteří ProRock sledují od začátku, by nejspíš souhlasili, že i přes mládí kapel za těch deset let dospěl. První soutěžní vystoupení zaznělo přesně v poledne a zahájilo tak pětihodinovou smršť rockové muziky plné mladistvého nadšení, radosti i trému.

Kolem sedmé hodiny večer musela dát porota složená z hudebníků – Wojta Říha (Blue Effect), Miroslav Fišar, Miloš Meier, posilněných o odborníka z branže Artura Kaisera (PromoProdukce) hlavy dohromady a vybrat ty nejlepší, což nebyla žádná sranda. Všichni se totiž snažili, i když sem tam dělali chyby, všichni něčím zaujali a někde měli co dohánět, všichni dostali publikum do varu.

Nejlepší ale může být jen jeden a tentokrát se z vítězství radovala skupina Koblížci (Šumperk), která porotu dostala hlavně nasazením při vystoupení a obrovským nadšením pro věc. Získala tak nejen bouřlivý potlesk, ale také možnost předvést svojí říznou muziku na několika atraktivních hudebních akcích. I kapely na druhém a třetím místě (Gun Joking (Lovosice) a 12° BagPipers (Strakonice)) ale měly důvod k radosti, protože vyhrály mediální podporu, tedy například uspořádání vlastního koncertu nebo vydání CD. Kapela 12° Bagpipers měla ještě dva důvody k radosti, protože se stala výhercem ceny diváků i ceny za autorskou píseň.

Vyhlášením vítězů ale zábava neskončila, právě naopak. Před osmou sál rozvířili letošní vítězové Koblížci a v osm hodin večer se rozezněla první pecka od loňské vítězné kapely Memphis a zahájila tak večerní program. Asi po hodině na pódium nastoupila big-beatová legenda Blue Effect. Večer uzavřela skupina Cliff, která i přes pokročilou hodinu rozhýbala sál a bavila obecenstvo až do půlnoci. Krátce a jasně, byla to pecka. Ale kdo nepřišel, nemusí hned truchlit – další ProRock je zase za rok. Stačí sledovat www.pro-rock.cz.

David Urban, Jakub Kořínek
Foto: Jiří Jirsa

Soutěž pořádala v rámci Pionýrského Sedmikvítku Pražská organizace Pionýra.

Záštitu převzali ministr kultury Prof. Václav Riedlbauch, ministryně školství PhDr. Miroslava Kopcová, primátor hlavního města Prahy MUDr. Pavel Bém, a předseda České rada dětí a mládeže Aleš Sedláček. Děkujeme.

Pošli to dál!

Druhý informační balíček

Přípravy Mezinárodního tábora s názvem Train for Change (Vlak ke změně), který proběhne v létě 2010 (25. 7. - 6. 8.), jsou v plném proudu.

V tomto druhém balíčku informací se dozvíš vše, co budeš potřebovat pro přihlášení své skupiny na tábor. Čti dál a dozvíš se, jak je to s organizací

na takovém velkém táboře, kde budeme bydlet, a kde najdeš podrobnější informace, až se tě budou ptát rodiče „tvých“ dětí.

Zapoj se a pošli to dál! Mezinárodní tábor je jedinečnou výzvou pro všechny pionýry. A neboj se, na angličtině fakt nezáleží!

Život v táboře T4C

Rozdělení do vesnic

Všech 1 200 účastníků bude rozděleno do desíti až dvanácti menších skupin, které se nazývají vesnice. V každé z nich tak bude přibližně stovka účastníků z různých organizací. Neboj se, nebudeme rozdělovat jednotlivé pionýrské skupiny a oddíly. Svůj život si budou vesnice organizovat ve velké míře samy. Aby byla zajištěná dobrá komunikace, budou ve všech vesnicích fungovat koordinátoři – lidé, na které se bude možné obracet se vším, co souvisí s táborovým životem. Během programových dní, které budou vyhrazeny pro vesnice, si mohou organizovat vlastní hry a aktivity pro sebe, nebo pro ostatní, kteří se chtějí připojit. Také se mohou dohodnout na společných výletech. Na obou tábořištích je dostatek možností. Kemp v Döbriachu je obklopen Alpami a Jedovnice zase leží v srdci Moravského krasu.

Zázemí

Stravování je na obou místech zajištěno profesionály. Nebude chybět ani nabídka vegetariánského jídla. K dispozici budou sprchy s teplou vodou a splachovací záchody. Ubytování bude většinou ve stanech. Každá vesnice bude mít k dispozici i programový stan pro společné aktivity a setkání. Mimo to jsou na obou místech k dispozici sportoviště, místa ke koupání, půjčovny sportovních potřeb a další materiální zázemí.

Program

Hlavní společný program je zaměřen na účastníky ve věku mezi deseti a dvaceti lety. To znamená, že většína z vaší skupiny by měla být v této věkové kategorii. Účastníci programu budou rozděleni do tří skupin podle věku, aby si program co nejvíce užili se svými vrstevníky. Aktivity budou hodně využívat neverbální komunikaci, abychom odstranili případné jazykové bariéry. Kde to bude možné, budou dobrovolníci zajišťovat překlad. V každém týdnu se budou střídát dny se společným programem (GD – global

Jak to jde?

Pozdrav z Vídně

Hanka Klimecká a Kuba Trnčák jsou pionýři z Kopřivnice, kteří tráví rok na dobrovolné službě ve Vídni. Zapojují se do běžné činnosti hostitelské organizace Kinderfreunde, ale hlavní náplní jejich činnosti je vše, co souvisí s táborem Train for Change (zkráceně T4C).

Koordinují přípravu programu, komunikují s organizacemi z celého světa, předávají informace a zařizují spoustu užitečných věcí, bez kterých by tábor nemohl fungovat.

info@trainforchange.info
programme@trainforchange.info

Tyhle e-mailové adresy si poznač, protože je to nejrychlejší způsob, jak získat informace o táboře a o tom, jak nám zaslat své příspěvky do programu.

A bez obav, i když jsou Hanka a Kuba ve Vídni již nějakou dobu, stále mluví česky.

day) a dny s programem vyhrazeným pro vesnice (VD – village day). Během dnů se společným programem můžeš očekávat spoustu workshopů a společných činností připravených mezinárodním programovým týmem. Během tábora budete mít i čas na organizování vlastních aktivit pouze pro vaši skupinu, oddíl.

Společný přesun vlakem

Velmi rušný táborový den nastane 31. července. Všichni účastníci pojedou společně velmi zvláštním vlakem z Döbriachu do Jedovnic. Ve vlaku můžeš očekávat speciální program. Chceme čas společně strávený na cestě využít zajímavým aktivním způsobem.

Jazyk není žádný problém!

Na tábor samozřejmě mohou jet i děti a vedoucí, kteří nemluví anglicky. Děti většinou nepotřebují žádný jazyk, aby se spolu domluvily. Program bude přizpůsoben tak, aby zde bylo co nejméně slovní komunikace, kde to bude

T4C Facebook

Patíš již mezi fanoušky stránky Train for change CZ na Facebooku? Pokud ne, přidej se! Najdeš zde nové informace jako první, můžeš se tady potkat s lidmi, kteří se zúčastní tábora, představíme ti tým lidí, kteří se na přípravě tábora podílejí. Máme tu i videa a fotky a ještě něco navíc.

možné, bude zajištěn překlad. Pracovními jazyky jsou angličtina, němčina, španělština a čeština.

Potřebuješ více informací, nebo pomoc s propagací T4C mezi rodiči?

Všechny informace jsou k dispozici v češtině na stránce www.trainforchange.info/cz. Můžeš si tu stáhnout potřebné materiály, najdeš tu kontakty a odkazy na videa a fotky z obou tábořišť a další zajímavosti. Zajímavé by mohly být i jednoduché tipy, jak získat nějaké peníze a snížit tak cenu tábora pro děti, které si to nemohou dovolit.

Pavel Zdráhal

Poznámka: Přílohou tohoto čísla Mozaiky je i přihláška na tábor Train for Change ve dvou variantách – pro jednotlivce a skupiny. K přihlášce jsou připojeny i podrobné informace o různých možnostech přihlášení, o ceně tábora, termínech a podobně.

Uložili-li, či neuložili-li jste se k zimnímu spánku?

Přečetli-li jste titulkový hlavolam, pak jste se zřejmě k zimnímu spánku neuložili. Jak často se o něm píše, ale je tomu tak opravdu? Vždyť se stačí vydat ven, za město, vesnici, nebo jen projít městským parkem, všude nacházíme důkazy o tom, že příroda „jede“ – a možná i „na plný plyn“. Ovšem s obtížemi, které zima s sebou přináší. Na ty však, my lidé, dost často zapomínáme, nebo je dokonce způsobíme či zaviníme. Jen se podívejte, kolik toho například nasypeme na zasněžené či zledovatělé silnice, cesty a chodníky! Jak hloupým a nešetrným zacházením s pozemky, lesy i vodními toky,

nebo se zástavbou ničíme přírodě její přirozený ráz, který si po miliony let vytvářela! A bylo by toho víc, dokonce až moc a moc, čím přírodě – i sobě – škodíme. Zkusme proto s dětmi hledat v zimní přírodě důkazy přirozeného života, pomáhejme všude, kde je to zapotřebí. I když se to někomu zdát nebude, ale i dobře uklizený chodník k tomu patří – bez soli a posypu! Ale proč bych vám radil? Jste přece pionýři, a chránit přírodu i život na Zemi je jedním z našich ideálů!

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Co je

„Mozková bouře“

Pod anglickým názvem brainstorming se už i k nám rozšířila metoda „mozkové bouře“, čili získávání nápadů, návrhů a myšlenek od pracovníků a spolupracovníků toho kterého kolektivu, úřadu, společnosti, ba i výrobního podniku. Proč tedy nezkusit „mozkovou bouři“ i v pionýrské partě?

Příprava a průběh jsou docela jednoduché.

Nejdříve vyzvete všechny členy oddílu, tedy jak instruktory, tak i děti, aby si připravili své náměty pro činnost oddílu nebo i družiny, případně navrhli akce, které byste udělali pro děti ve vašem okolí, či pro rodiče a přátele.

Vyberete samozřejmě jen určité téma, třeba činnost v jarních měsících, program oddílovek atp.

Každý člen si připraví své návrhy, nelépe několik, které napíše na (nepodepsaný) papír tak, aby se daly jednotlivě rozstříhat. Na schůzce všichni své návrhy – už rozstříhané – odevzdají (třeba do krabice) a po promíchání je začne vedoucí (pověřený člen) nahlas pročitat, aniž by říkal, kdo návrh podal. Současně je však zapisuje na připravené archy papíru (vhodný je k tomu stojan), aby je všichni měli na očích. Může je i komentovat. Zcela jistě se objeví návrhy, jejichž autor bude známý i bez podpisu.

Když jsou všechny návrhy napsané, začne jejich hodnocení (známkování) – třeba 1 až 10, podle toho, jak se komu který návrh líbí/nelíbí. V této fázi se lze k návrhům krátce vyjádřit, pokud to někdo chce udělat.

To poslední, co vedení oddílu čeká, je sestavit tabulku návrhů podle toho, jaké dostaly ohodnocení. Bere se vždy průměr ze všech daných bodů. Čili od nejvyššího ohodnocení k nejnižšímu. Získáte tak velmi dobrý obraz toho, čím naplnit činnost oddílu. Vyjádří se tak docela jistě i ti členové, kteří by sotva nahlas vystoupili a přednesli svá přání či návrhy na oddílovec.

O výsledném pořadí návrhů zřejmě znovu uděláte besedu a vyberete, co použijete. Nejprve asi ve vedení, pak i s dětmi. Pokud máte oddíl početnější, mohou si nejdříve udělat „mozkovou bouři“ v družinách a pak uspořádáte oddílové (skupinové) kolo.

Organikus

Robin a Páťa – „Leden 2010“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEPP

PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

Bude-li zima, jak má být,

tedy se sněhem a mírnými mrazy, dejte o sobě vědět!

- Uspořádejte veřejnou soutěž ve stavění sněhuláků a jiných sněhových staveb.
- Můžete soutěžit i o to, kdo uválí největší sněhovou kouli.
- Vybudujte na příhodném svahu klouzačku.
- Připravte sněhovou střelnici.
- Na kluzišti (pokud je to možné

a se souhlasem provozovatele) uspořádejte slalomový závod mezi bójkami. Stačí barevné pet-láhve naplněné vodou nebo jiný materiál.

- Všude dbejte na bezpečnost zúčastněných dětí! Požádejte o pomoc i dospělé nebo veřejné orgány.
- O akci dejte vědět už před jejím konáním plakátky, školním či obecním rozhlasem, vývěskami,

místním tiskem. A pošlete hned po ukončení akce zprávu do místních i regionálních médií – pokud se nedostaví jejich zástupci, které nezapomeňte včas pozvat!

- Pamatujte, aby všude bylo vidět nebo i slyšet, že pořadatelem je Pionýr, tedy váš oddíl nebo skupina.

Mrazík

Akce krmítka

Nic nového pod sluncem! Vyrábět krmítka pro ptáky a zvířátka patří k tradičním činnostem řady pionýrských kolektivů. Je tomu tak i u nás, Plameňáků. Letos však inčové přišli s docela dobrým nápadem. Nazvali jsme to „Akce krmítka“.

Nejen občané, ale i obce leckde umísťují krmítka zejména v parcích, zahradách nebo na okraji blízkého lesa. Kromě tradičních „domkovitých“ krmítek se objevují i další výtvořiny například z pet-lahví nebo plechovek od konzerv a krabic z plastů. Leckdy tak vznikají „stavby“, které však ptáky a zvířátka svými ostrými hranami, ale i celou konstrukcí přímo ohrožují.

Druhým problémem je pak i to, co lidé do krmítek dávají. Spíše bych řekl – někdy odhazují. A tak Eliška-Liška s družinou Feministek začaly dělat v okolí inventuru krmítek, a to jak po stránce bezpečnosti konstrukce, tak – a hlavně! – krmitiva! Zabralo to, a ostatní družiny se připojily. Navíc jsme namnožili lístečky, kde je napsáno, co do krmítek nepatří a čím naopak ptáčky potěšíme. Lepíme je i na kartónové tabulky a ty upevňujeme v blízkosti krmítek.

To víte, že se lístečky ztrácejí, že je nějací „vtipálkové“ ničí nebo i popisují sprostými slovy.

Holt, co se dá dělat. Dáváme nové. Ale hodně lidí se už našimi radami řídí a tak je o krmení postaráno. Jednoho to zahřeje víc, než hrnek čaje s kapkou rumu (to tedy jen pro dospěláky!).

Oddílák Boubín

Dnes doporučujeme

- Zásada: Potrava musí odpovídat zvyklostem ptáků, které krmíme!
- Pro vzácné brkoslavy a hýly bobule, nejlépe svázané do metliček.
- Pro strakapoudy misky s lojem připevněné na kmeni. Pro ostatní olejnatá semínka v závěsných malých krmítkách.
- Velká semena – žaludy, tykvovitá apod. drtíme, oříšky louskáme.

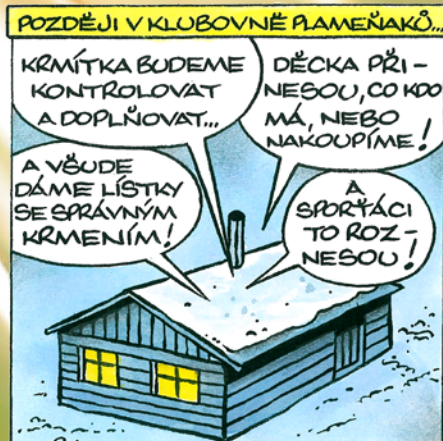
- Ovoce a zeleninu krájíme na drobné kousky nebo strouháme (mrkev).
- Směs suchých vařených brambor, šrotu, vloček nebo pšeničných otrub – suchá a rozdrolená!
- Ptačí zob, lněné semínko, mák, oves, obohatíme semeny plevelů.
- Sekané jeřabiny, šípky, jalovec, jádra jablek, hrušek, semena okurek, tykve, melounů.

Zakázané krmení

Zásadně vynecháváme sladké, slané nebo kořeněné zbytky potravy (drobečky), uzené, se soleným tukem a zbytky po smažení! Obdobně kynuté knedlíky, těstoviny, drobky, rohlíky, syrové maso, které láká kavky, straky, nebo i kočky domácí a divoké.

Co dodržujeme

- Krmíme 2x – 3x denně!
- Ptáci dokážou sezobat vše, co jim nabídnete! Někteří dokonce při nedostatku potravy hynou. Třeba sýkorka po 14-16 hodinách.
- Krmítka musíme pravidelně čistit od zbytků krmení a trusu! Občas potřebují umýt vodou se sodou. Špatně udržované krmítko se může stát pro ptáky zdrojem infekce!
- Krmítka umísťujeme na chráněném místě (v závětrí), zabezpečeném proti dravcům (včetně domácích a divokých koček). To platí i pro zabezpečení před deštěm, sněhem a jinovatkou.
- I když nedokážete vyrobít vhodné krmítko vlastní silou – a prací! – můžete koupit hotové.

Ptáčník
Kresby archiv autora

Vzpomínka na budoucnost

aneb zamyšlení k 20. narozeninám obnoveného samostatného Pionýra

Neobávej se, čtenáři. Nepůjde o pokus opisovat od Ericha von Dänikena... i když, vlastně o určité úvahy o (nevyjasněných) záhadách minulosti řeč bude. Existuje totiž stále ještě dost lidí, kteří v pionýrské minulosti určité nejasnosti spatřují a „mají z toho problém“. První dokončené pionýrské dvacetiletí – je jevem v naší historii nebývalým – a tak si snad určitou zmínku zaslouží.

Najde se stále dost lidí, kteří pionýrskému hnutí podouvají ty nejhorší úmysly – počínajíc mravním kažením dětí až po řízení likvidace jiné organizace. Málokdy je zajímavá fakta, jako tisíce nadšených dětí a jejich skutky, zážitky, které nebyly jen hrané a falešné. Zde jistě lze vysledovat jednu ze záhad: proč tolik lidí nepromluví o skutečném dění v oddílech, proč se neozvou – a v médiích se píše či nezřídka uvádějí pouze záporů roků minulých? Vždyť: Nejsme jako oni – bylo

heslem dění v roce 1989 a hle... Čekání na seriózního oficiálního historika může být i čekáním na Godota – a tak se jeví účelnějším nahlédnout do historie sami, včetně kritického posouzení. Pionýrské hnutí vznikalo nezřídka i zcela spontánně, jako přirozená součást společenského pohybu s nádechem demokratického, národního, revolučního, sociálního, jako nesporná reakce na situaci, která zde (zcela!) objektivně vznikla po druhé světové

Učte se z minulosti, žijte pro současnost, doufejte v zítřek. Důležité je nepřestat se ptát a pochybovat.

Albert Einstein

válce. Do oddílů se hlásily děti hledající možnost přirozeného sdružování, uspokojování zájmu i touhy po spolupodílu na správě svých věcí. Časem se však dobrovolné hnutí oficiálně stalo i postátněnou, poškolštěnou institucí, přesto uvnitř něho stále existovalo podhoubí, v němž byly více či méně uloženy (původní) základy. Muselo – přes nenávislná tvrzení nepřátel pionýrů – jinak by uvnitř i této tzv. převodní komunistické páky nemohlo

vzniknout vnitřní kritické pnutí, které přivedlo kostnatou a neživou část celé organizace k pádu a výraznému oživení krásných ideálů. I když ono vzepětí, přerostlé až v samostatnou organizaci, bylo opět vklíněno pod čepec oficiální jednotnosti, prosadilo se mnoho myšlenek do života oddílů a činnosti dětí tak, že nešlo nahradit pustou formálností. Přičemž nikdo netvrdí, že ta se nevyskytovala – byla i ta, stejně jako existovaly oddíly a tábory plné dobrodružství, romantiky a kladných prožitků, které formovaly postoje lidí na celý život. A v každém období se o ně především starali vedoucí mladí i starší, dobrovolní, obětaví, nároční

k sobě i svěřencům – odevzdávající tomuto poslání své síly, volný čas a nezádající odměny a výhody. Obnovení činnosti v roce 1990 a hlavně následujících dvacet let nepřetržité činnosti dokázalo, že i při kritickém pohledu do historie pionýrského hnutí a s vědomím kladů i záporů, bylo a stále je na co navazovat. Takže: Bát se ohlédnutí? Proč?!

Martin

Řešení přihlížející jen k minulosti málokdy snese nápor problémů, které se naválí v budoucnosti.

Tradiční úvod seminářů ÚPVC k historii Pionýra

1970 – Činnost samostatného Pionýra, stejně jako dalších organizací, byla ukončena. Vytvářela se opět jednotná organizace dětí – Pionýrská organizace ČSSR, později Pionýrská organizace Socialistického svazu mládeže. Činnost však i v tomto období znamenala snahu po úzkém provázání se školou – byť v míře významně menší než v 50. letech. Přes opakovaně vnesenou dávku formalismu, pramenící například ze snahy po masovosti (nikdy nenaplněné), zůstala zachována činnost mnoha kvalitních zájmových oddílů – některé z nich pracují dodnes. Existoval rovněž účinný a poměrně kvalitní systém přípravy vedoucích, který rozvíjel znalosti a dovednosti z mnoha oblastí (pedagogiky, psychologie, organizace práce a podobně, nikoli pouze ze vsugerované politiky KSČ).

Nepřehlédnutelným faktem bourajícím klišé o absolutní komunističnosti PO SSM je skutečnost, že z celkového počtu vedoucích oddílů bylo pouze necelých 20% členů KSČ.

foto Jan Šibík

1989 – Doba, kdy „ve vzduchu“ byla již cítit změna. V PO SSM docházelo také k pnutí a silily hlasy po potřebě změn – odraz našly například v nových koncepcích výchovných přístupů či požadavcích na proměny ve vztahu k Socialistickému svazu mládeže. Konec roku přinesl množství významných změn ve společnosti i v Pionýrské organizaci.

1998 – Pionýr byl jedním z osmi občanských sdružení, jež tohoto roku založila Českou radu dětí a mládeže – uznávanou reprezentaci zastřešující aktivity sdružení dětí a mládeže v celé České republice.

1970

1940

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

1949

1949 – 24. 4. byla vyhlášena Pionýrská organizace Junáka, jako součást Československého svazu mládeže (ČSM). Tento rok tak lze považovat za oficiální vznik pionýrského hnutí u nás, i když pionýrské oddíly, respektive „pionýrské oddíly Junáka“ byly zakládány již v předcházejících letech. V roce 1950 byla organizace přejmenována na Pionýrskou organizaci (ČSM), oddíly vznikaly při základních a středních školách, mnohdy však nebyly dostatečně personálně zajištěny, hnutí se začalo formalizovat úřední snahou po masovosti. Vedoucí oddílů však byli stále dobrovolníci, přes poškolšťování i v PO ČSM probíhala například zájmová činnost, vznikl promyšlený systém dětských časopisů, díky teoretické práci silily snahy po významných změnách v pojetí organizace.

1968

1968 – V souvislosti s děním v celé společnosti i v PO ČSM bylo završeno úsilí o proměny – ustavením samostatného Pionýra. Programové teze přijaté mimořádným jednáním Ústřední rady Pionýrské organizace obsahovaly například: Odmítnutí programového i organizačního sejetí se školou, formální politické výchovy, monopolního postavení Pionýrské organizace a také její bezbřehé masovosti. Stejně jako zdůraznění potřeby různorodé zájmové činnosti neformálních kolektivů, demokratičnosti a otevřenosti spolupráci s dalšími uskupeními dětí a mládeže. Kromě snah o obnovu hnutí byl například v srpnu 1968 Pionýr spolu s Junákem také iniciátorem aktivit takzvané Služby vlasti, která v rámci možností dětského hnutí zcela prakticky čelila dopadům srpnové okupace vojsky Varšavské smlouvy. Nakonec (v roce 1970) ovšem došlo k odstranění protagonistů, např. předseda České rady Pionýra Oldřich Kryštofek byl vyloučen a velkou část vedení Pionýra nahradili „loajálnější“ nástupci.

1990 – 20. ledna proběhla v Brně Mimořádná celostátní konference pionýrských pracovníků, která rozhodla obnovit samostatnou činnost Pionýra v duchu nejlepších zkušeností z dlouholeté tradice různorodé zájmové činnosti. Na konferenci bezprostředně navazovalo naprosto svobodné a samostatné rozhodování pionýrských oddílů a skupin, jestli chtějí dál pracovat v rámci obnoveného Pionýra, či přejít do jiné organizace, nebo vytvořit vlastní sdružení. Byl to nesporný projev svrchované demokracie. Oddíly a pionýrské skupiny, které pokračovaly v rámci Pionýra, patřily k nejlepším ve své době. Staly se pevnou základnou nově se utvářejícího demokratického občanského sdružení dětí, mládeže a dospělých.

2010 – Pionýr poprvé slaví dvacet let nepřerušené činnosti! Ačkoli naše historie trvá mnohem déle, procházela změnami a přerody (v letech 1968, 1970 a 1989/90), jež jsou nedílnou součástí toho, čím je Pionýr dnes. Máme za sebou dobrou i špatnou období, ale nevzdali jsme to. Tak ať to vydrží!

PIONÝR

Sami o sobě

S lampiony do Rokycan

Hrádek

V Hrádku Pionýr nabízí řadu akcí i pro neorganizované děti. V úterý 24. 11. mohly mladší děti přijít do tělocvičny na „zábavnou hodinku“. Oddíl Rychlonožky připravil čtyři stanoviště, kde si mohli všichni zařadit. Hrály se kuželky, florbal, míčky se házely do různých lapačů, Kluci i děvčata si protáhli tělo na překážkové dráze. Domů si všichni odnášeli drobné odměny.

Druhý den, ve středu 25. 11., odjelo 50 mladších dětí do Rokycan na tradiční „lampičkovou slavnost“ - lampiónový průvod městem. Organizuje ho tradičně Mateřská školka Harmonie v den svaté Kateřiny. Podle lidových zvyků tento den patřil veselí, maskám, světlu a dobrému jídlu. V Rokycanech zářily lampiony až na náměstí, kde děti z mateřinky předvedly pěkný program.

Mikuláš přišel o něco dřív

Pěkný starý zvyk, nadělování dárečků od Mikuláše, udržují i hrádečtí pionýři.

Letos již 1. 12. byla první nadílka v tělocvičně pro rodiče s dětmi, které chodí na cvičení a pro školáky od 1. do 6. třídy. Odpoledne bylo spojeno s hrami a soutěžemi. Další nadílka byla 2. 12. pro batolata z mateřského klubu „Klubíčko“ při Pionýru Hrádek. Maminky z tohoto klubu iniciovaly již druhý rok sbírku hraček pro děti z Domu sv. Ludmily v Plzni. Obě akce byly ve spolupráci s vedením ZŠ Hrádek.

Staročeská zabíjačka s koledami

Ve středu 9. prosince bylo odpoledne v Hrádku vyhrazeno pro vánoční náladu. Městský úřad ve spolupráci s Domem kultury, komisí pro mládež, občanskými sdruženími Pionýr a NĚ-HA, zapojil své občany do hromadné akce pro přihlášená města. Plzeň a dalších deset měst společně zazpívalo dvě vánoční koledy. Každý si připravil i doprovodný program. V Hrádku to byla staročeská zabíjačka s prodejem, vystoupení dětí z MŠ a ZŠ Hrádek a prodejní jarmark dětských výrobků z uvedených občanských sdružení. K vánoční atmosféře přispěla i Hrádecká kapela. Do společného zpěvu se zapojilo 504 účastníků.

Vlasta Vasková, Pionýr Hrádek

ÚZSVM předal budovu pionýrům

Mařenice

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, odbor Odloučené pracoviště Česká Lípa (Územní pracoviště Ústí nad Labem), bezúplatně převedl Pionýrské skupině Smog nemovitosti v účetní hodnotě více než 750 tisíc korun.

ÚZSVM předal pionýrské skupině 3 pozemky o výměře 7 735 m² a budovu v katastrálním území Mařenice na Českolipsku. Nemovitosti, které Pionýr využíval již od roku 1985, slouží celoročně také k pobytům dětí z ekologicky zatížených oblastí. Děti jsou vychovávány ke kladnému vztahu k přírodě a učí se manuální zručnosti, což posiluje jejich fyzickou kondici.

Kromě nabyvatele využívají nemovitosti k volnočasovým aktivitám také další pionýrské skupiny, oddíly Junáků, děti ze zájmových kroužků a děti z uměleckých škol.

*z webu Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
www.uzsvm.cz*

Sami o sobě o své činnosti

Podobnost názvu této dvoustrany se soutěží Sami o sobě, o své činnosti není náhodná.

Zde v Mozaice je prostor pro zprávy o chystaných i proběhlých akcích z celého sdružení. Cílem soutěže je podporovat propagaci našeho sdružení a jeho činnosti na úrovni pionýrských skupin všemi možnými způsoby. (Přihlásit se do ní dají třeba i příspěvky z této rubriky.)

Výhodou soutěže je, že se do ní dá zapojit více způsoby

a navíc, můžete i něco vyhrát.

Soutěž Sami o sobě tu ale nepřipomínáme jen tak, ostatně většina čtenářů Mozaiky ji jistě zná. V listopadu 2009 byla ale schválena její nová pravidla, jimiž se budou řídit již příspěvky přihlašované v tomto roce. Tak si otevřete stránky samiosobe.pionyr.cz, kde se dozvíte víc.

red

Podzimní toulky 2009 Šumava

Kostelec a Brandýs nad Labem

Koncem září se vydala výprava PS MOV Střelka se svými oddíly v Kostelci nad Labem a Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi do Plzeňského kraje, na pionýrskou turistickou základnu do Zelené Lhoty u Nýrska. Naším cílem byla podzimní Šumava.

V sobotu jsme „operovali“ v oblasti Špičáku a přes sjezdovky Špičáku, po kořenech stromů, kamení a přírodních schodech vystoupali až na Čertovo jezero. Odtud jsme pokračovali dále po červené na vrchol Špičáku a pak sestoupili až k Černému jezeru. Někteří to vzali ještě přes Hrnčíř a Pancíř, tak abychom bezzbytku využili nádherného dne. Nedělní scénář byl obdobný, jen s rozdílným cílem a tím byl vrcholový hřeben Šumavy. Bylo opět krásně, absolutní jasno, avšak ráno již byl přízemní mrazík, ale teplota šla poměrně rychle nahoru, až nám na hřebenech bylo vedro.

Z Hamrů jsme vyrazili údolím Bílého potoka stále vzhůru až na šumavskou turistickou magistrálu. Odtud vede již jenom samostatná vrcholová cesta na jeden z nejnavštěvovanějších a nejznámějších vrcholů Šumavy – Ostrý v nadmořské výšce 1296 m. n. m. Tam snad bylo celé Německo, desítky, možná stovky turistů zkrátka byly všude, takže na vrcholu nebylo k hnutí. I proto jsme se poměrně brzy začali vracet. V pondělí jsme ještě stihli okruh kolem přehrady Nýrsko. Více se toho stihnout již nedalo. Ale při zpáteční cestě jsme stejně ještě navštívili zříceninu hradu Klenová, kde je i zámek i s galerií (ale jsou tam, bohužel, také „pěkně mastné“ ceny).

Hostýnské vrchy

Ve dnech 28. října – 1. listopadu byla další významná akce, a to druhý návrat do Hostýnských a Vizovických vrchů, kde jsme byli naposledy v roce 2007.

Citelně se začíná projevovat důsledek krize, takže řada rodičů nemá na to, aby dala dětem potřebnou sumu peněz, a dotace jsou již tak nízké, že jsou vyčerpány jednou či dvěma akcemi. Takže na 13 účastníků stačila 3 auta, která nás dovezla až do Rajnochovic, kde je táborová základna kroměřížských pionýrů.

Celý pobyt silně ovlivnilo poměrně špatné počasí, jen v sobotu naopak bylo krásně, aby se v neděli vrátil déšť a chlad včetně námrazy. Vrcholy Hostýnských a Vizovických vrchů byly po většinu času zahaleny mlhou a tak nemělo smysl uvažovat o výstupu na ně. Proto jsme se čtvrtek věnovali poznávání Bystřice pod Hostýnem, která se nepyšní jen poutním místem, ale i hezkým zámekem s řadou výstav. Zážitkem pro nás byla i krátká exkurze do místní Zdravotnické základny Armády České republiky, která se významným způsobem podílí na zabezpečení zahraničních misí. A ještě větší zážitek byl nákup vynikajícího tradičního „valašského regálu“ (měl v průměru skoro 1 m).

V pátek stále mžilo, místy se válela mlha, ale přesto jsme vyrazili na trasu kolem místních zimních středisek Tesák a Troják.

V sobotu jsme vyrazili za pomoci aut do vzdálenějších míst. Tím prvním byla Kopřivnice a zdejší velmi zajímavé Technické muzeum, které v podstatě patří historii automobilky Tatra a je v něm i sportovní expozice Emila a Dany Zátokových. Pak jsme se přesunuli do nedalekého Štramberka. Naším dalším cílem byly vrcholy Beskyd. Bohužel tato poslední štace nám nevyšla, protože jsme se na předchozích místech zdrželi déle, než bylo třeba. Místo toho jsme si udělali prohlídku Valašského Meziříčí, někteří stihli i prohlídku regionálního muzea Valašska.

Akce to byla parádní, s programem, jaký nám umožnilo nepříliš solidní počasí, ale i po denním programu jsme se na základně velmi dobře bavili řadou her a jiných aktivit, takže nám vůbec nic nescházelo.

Ing. Jiří Vostřel – vedoucí PS MOV Střelka

Všechno nejlepší!

- 4. 1. slaví Marie Mikešová z PS Přelouč (Pardubická KOP) své 60. narozeniny.
- 11. 1. slaví Břetislava Dixová z PS Táborník (Královéhradecká KOP) své 55. narozeniny.
- 22. 1. slaví Oldřich Lindovský z PS Trend (Moravskoslezská KOP) své 55. narozeniny.

Přejeme všechno nejlepší a hodně zdaru v novém roce.

Vánoční soutěž házedel

Mladá Boleslav

Ke konci každého roku pořádá klub leteckých modelářů při Oáze dětí v Mladé Boleslavi soutěž „Vánoční házedla“. Letos byla v sobotu 21. listopadu v tělocvičně 6. ZŠ v Jilemnického ulici.

Soutěžící měli za úkol jejich vyrobené letadélko z balzy vyhodit do vzduchu tak, aby co nejdéle plachtilo vzduchem. Těchto hodů měli závodníci 10 a časy letu letadla se sčítaly. Další disciplínou byl hod letadla na cíl, kdy závodníci svá letadla házeli ze stejného místa, a hodnotila se vzdálenost přistání k určenému cíli. Na závěr akce byla vystavěna překážková dráha, kterou závodníci projížděli na čas a trestně vteřiny svými radiem řízenými auty.

František Batěk, 1. PTS Táborník Mladá Boleslav

Smutné zprávy

nás dostihly i koncem roku. V posledních týdnech roku 2009 jsme se rozloučili se dvěma lidmi, kteří podleli zákeřné chorobě – s Helenou Bišovou, z Klášterce nad Ohří a PhDr. Vladimírem Veselým z Prahy.

Oba se vložili do dění v Pionýru nepřehlédnutelně – Helena svojí usilovnou a obětavou prací zejména s dětmi a na PS Václava Řezáče, Vladimír svým dlouholetým působením při výchově vedoucích. Jeho práce přivedla mezi lektory vedoucích řadu dalších osobností. Čest jejich památce.

Hry nejen do klubovny 2

Zvedání předmětu

(spolupráce, koordinace, pro zasmání)

Pomůcky: nějaký předmět na zvedání (PET lahev, papuče apod.) – nemusí být těžký

Místo: klubovna (na zemi)

Čas: 10 – 15 minut

Počet hráčů: kolem 5, může být i více skupinek (pak mohou mezi sebou závodit)

Aniž by hráči věděli, co se bude hrát, tak si každý vybere jednu část těla (ukazováček, loket, palec u pravé nohy apod.). Pokud to bude možné, bylo by dobré, aby každý hráč měl jinou část těla. Je to pak mnohem zábavnější.

Poté se na zem položí předem vybraný předmět a hráčům se řekne, že je jejich úkolem ten předmět zvednout. Ale mohou se ho dotýkat pouze vybranými částmi těla. Samozřejmě, že teď už je nemožno měnit.

Když jsme tuto hru hráli s oddílem, tak jsem poprosila děcka, aby mi vybraly část těla. Zlatička mi řekla, že lopatku. Náročné bylo i to, se předmětu dotýkat, natož pomoci při jeho zvedání.

Co bys dělal kdyby...

(pro zasmání)

Pomůcky: žádné

Místo: kdekoli

Čas: 10 minut

Počet hráčů: jakýkoli

Hráči sedí v kruhu (nebo mají určené pořadí). Nejdříve hra probíhá po směru hodinových ručiček. Hráč 1 položí otázku svému sousedovi „Co bys dělal kdyby...“. Soused odpoví a dalšímu hráči položí opět otázku „Co bys dělal kdyby...“ tentokrát však s jiným zakončením. (Odpovědi nemusí být pravdivé.) Prozatím je úkolem hráčů si zapamatovat otázku, kterou pokládali svému sousedovi a také odpověď, kterou odpovídali. Když otázky obejdou celé kolo, začíná zábavnější část hry. Hra tentokrát probíhá v opačném směru. Každý hráč musí položit stejnou otázku, jako pokládal v prvním kole a hráč, kterého se ptá, musí odpovědět stejnou odpovědí, jako odpovídal.

Špatné zprávy

(pro zasmání, koordinace pohybů)

Pomůcky: noviny

Místo: klubovna (na zemi)

Čas: 5 minut

Počet hráčů: jakýkoliv

Dalo by se říci, že je to hra pro odvážné vedoucí.

Každý hráč dostane list novin a, jelikož se dozvěděl na této straně špatné zprávy, musí noviny roztrhat na co nejmenší kousky. Ale aby to nebylo tak jednoduché, novin se nesmí dotknout ani rukama ani ústy. Zbývají tedy nohy. Hráči se tedy zují z bot a ponožek a na znamení vedoucího začínou trhat. Klidně můžete i určit časový limit na trhání.

Po skončení hry je potřeba vyvětrat.

Na co na všechno

(fantazie, pro zasmání)

Pomůcky: papíry a tužky pro každého hráče

Místo: klubovna

Čas: 10 minut

Počet hráčů: jakýkoliv

Tato hra se používá i na manažerských kurzech, ale pro zpestření schůzky je to fajn. Každý hráč si vezme papír a tužku. Vedoucí zadá nějaký předmět (plastový kalíšek od kávy, pekáč, kancelářské svorky, apod.). Úkolem hráčů je napsat co nejvtipnější možnost využití tohoto předmětu.

Říká se, že děti mají velkou fantazii, ale u nás v oddíle jsem vyhrála s využitím pekáče, jako závodního okruhu pro berušky.

Kreslím, co vidím u souseda

(pro zasmání, pečlivost)

Pomůcky: papíry a tužky pro každého hráče

Místo: klubovna

Čas: 10 minut

Počet hráčů: jakýkoliv

Je jen málo dětí, které ve škole neopisují. A proto tato hra. Hráči sedí okolo stolu. Jeden hráč je určen jako první - ten začne kreslit. Hráč po jeho pravé ruce, začne kreslit to, co vidí u něj na papíře. Snaží se po něm kreslit všechny čáry, co vidí u něj na papíře, aniž by věděl, co to nakonec bude za obrázek. A řetěz kreslení takto pokračuje. Čím je více hráčů, tím je zajímavější konečný výsledek. Po dokreslení je pěkné porovnat „originál“ a poslední obrázek.

Dvojice

(hmat)

Pomůcky: šátek pro každého hráče, různé předměty, které si jsou podobné

Místo: klubovna

Čas: 15 minut

Počet hráčů: do 10

Každý hráč má zavázané oči. Na zemi jsou rozmístěné předměty, které si jsou navzájem podobné, ale nejsou úplně stejné. (Například: hřeben a kartáč na vlasy, tužka a propiska, lihovka a fixa, sešit a kniha, sponka a gumička. Fantazii se meze nekladou.) Počet dvojic předmětů by se měl rovnat počtu hráčů. Úkolem hráčů je nalézt dva předměty, které k sobě patří. Hráči samozřejmě předměty předem neznají. Vyhrává ten, kdo má oba předměty jako první.

Obměna: Každý z hráčů si může najít jeden předmět (v tomto případě je předmětů stejný počet jako hráčů) a poté hledá kamaráda, který má stejný předmět jako on. Vyhrává ta dvojice, která se najde jako první.

Ptačí máma

(pro zasmání, pečlivost, trpělivost)

Pomůcky: kolíčky na prádlo (pro každého hráče), bonbony nebo natrhané a zmuchlané papírky

Místo: klubovna

Čas: 10 - 15 minut

Počet hráčů: sudý

Hráči se rozdělí do dvojic. Jeden představuje ptáče a druhý jeho starostlivou maminku. Každý hráč (ptáček) má v puse kolíček. Úkolem každé ptačí maminky je co nejvíce nakrmit svoje mládě, a to ze zobáčku do zobáčku (z kolíčku do kolíčku). Ptačí maminka chytne do kolíčku bonbon a nese ho svému ptáčátku. To si od maminky ze zobáčku vezme svým zobáčkem bonbon a donese si ho do svého hnízdečka (třeba předem určená židle). Jelikož ptáčci nemají ruce, hráči mají ruce za zády, aby si nemohli pomáhat. Pokud bonbon spadne, smí ho hráč sebrat ze země, nebo si může jít pro další. Hra končí vysbíráním veškeré potravy nebo po uplynutí časového limitu.

Jak jezdit nejlevněji vlakem?

Napsat něco o dopravě vlakem mě napadlo, když jsme se s oddílem vraceli z podzimních prázdnin v Náchodě. Jeli jsme zrovna vlakem R 852 Rozkoš a v Chlumci nad Cidlinou přestupovali na osobní vlak do Kolína. Jaké bylo moje překvapení, když mnoho jiných oddílů přestupovalo obráceně, popřípadě zůstávalo v rychlíku. Možná se divíte proč, pokusím se to nyní osvětlit jakýmsi jednoduchým rozbořením slev, nabízených Českými drahami. Počítal jsem pro 25 osob, 7 dospělých (nad 15 let) a 18 dětí. V takovémto počtu a rozložení zpravidla jezdí náš oddíl. Kalkuluji pro 50, 70, 100, 150, 160, 200 a 300 km (vše viz tabulky).

platí pouze v osobních a spěšných vlacích. Např. jestliže jedeme osobními vlaky (nebo spěšnými) ve všední den z Prahy do Turnova a jede nás 25 (10 nad 15 let a 15 dětí). V tuto chvíli se vyplatí kombinace REGIONet + KMB. Vzdálenost je 102 km, tj. $KMB=15 \text{ dětí} \times 0,5 \times 102 \text{ km}=765 \text{ Kč}$, $2 \times \text{REGIONet je } 600$, dohromady 1365 Kč. Při „skupinovce“ by to bylo 1741 Kč a KMB + „skupinovka“ je 1501 Kč. Je dobré si uvědomit, že REGIONet má malý přesah do sousedních krajů. Např. Středočeský do Turnova, Rokycan, Písku... Slevou ČD Net se zde zabývat nebudu, pro skupiny se málokdy vyplatí.

Druhou slevou nabízenou o víkendu je SONE+, která platí i na vyšší kvalitu vlaků. Cena je však vyšší – 450 Kč pro 5 osob. V naší sledované situaci se tato sleva začíná vyplácet od 160 km.

Závěr

Je třeba říci, že jsem ve sledovaných případech bral maximální využití, to jest 5 osob u slev REGIONet a SONE+ (obě varianty), je proto nutné každou konkrétní situaci samostatně spočítat. Například pokud by jelo 21–24 lidí o víkendu na vzdálenost 180 km, je možnost 1–4 děti napsat na KMB a zbytek na SONE+. Kombinací je spousta. Záměrně se zde vyhýbám problematice In-karty a například až 6% bonusům, které nabízí.

Je třeba připomenout půlroční platnost KMB a to, že na KMB smí jezdit na jednu cestu maximálně 3 dospělí, respektive 6 dětí. Dovolil bych si také závěrem doporučit stránky, kde si hledám nejvýhodnější ceny, ani ty však nezvládají najednou kombinace slev: www.jizdenky.nanadrazi.cz jizdenka.idos.cz/NT.aspx

Teď už se asi nedivíte, že jsem byl překvapen, proč oddíly přestupovaly do zmíněného rychlíku. Vzdálenost z Prahy do Náchoda přes Strakoš je 160 km. Pro doplnění informací vlak R 852 je veden v úseku Trutnov – Chlumeck nad Cidlinou jako spěšný vlak. Jelo nás tehdy 27 osob (7 dospělých) na SONE+ (Os, Sp) a cesta nás stála 900 Kč (šestkrát 150 Kč). Pokud bych to porovnal se „skupinovkou“ (2829 Kč), kombinací „skupinovky“ a KMB (2409 Kč), SONE+ na všechny vlaky (2700 Kč) a kombinací SONE+ a KMB (2410 Kč). Vzhledem k tomu, že stejně jsme jeli i tam (ještě platila akce Podzim 2009, SONE (Os, Sp) bylo možno používat kterýkoliv den), tak celková cena za dopravu tam a zpět byla 1800 Kč, druhá nejvýhodnější varianta „skupinovka“ + KMB by byla dvakrát 2409 Kč, tedy 4818 Kč. Úspora je 3018 Kč, v případě použití pouze „skupinovky“ bychom ušetřili dokonce 3858 Kč a to mi přijde už docela dost. Je nutné podotknout, že cesta trvala asi o hodinu déle, i přesto se domnívám, že se to vyplatilo. Je jasné, že většina tohle dobře zná a rozumí tomu lépe, než já. Pokud byste tedy měli nějakou další radu, popřípadě komentáře, nebo dotaz, tak mi, prosím, napište na můj mail. Přeji hezké a levné cesty vlakem.

Tabulka 1: Ceny ČD při 25 osobách, z toho 7 dospělých (15+) a 18 dětí.

	skupinovka	KMB+skup.	SONE+	SONE+ (Os, Sp)
50 km	911	n	n	750
75 km	1300	1300	n	750
100 km	1691	1421	n	750
150 km	2471	2111	2250	750
160 km	2627	2249	2250	750
200 km	3251	2801	2250	750
300 km	4811	4181	2250	750

Tabulka 2: náklady na osobu podle tabulky 1, při 25 osobách

	skupinovka	KMB+skup.	SONE+	SONE+ (Os, Sp)
50 km	36,44	n	n	30
75 km	52	52	n	30
100 km	67,64	56,84	n	30
150 km	98,84	84,44	90	30
160 km	105,08	89,96	90	30
200 km	130,04	112,04	90	30
300 km	192,44	167,24	90	30

Všední dny pondělí až pátek

V tyto dny je nabídka Českých drah o něco omezenější, než o víkendu. Lze použít skupinové slevy, kilometrické banky (dále jen KMB), slevy REGIONet a ČD Net. Základem je, že do vzdálenosti 75 km se ve všední dny vyplatí použít klasickou skupinovou slevu. Od 75 km je nejvýhodnější kombinace skupinové slevy s KMB. To znamená, že dospělí (7 lidí nad 15 let) jedou na „skupinovku“ a 18 dětí na KMB. Počítám se standardní KMB s 2000 km za 2000 Kč. Děti mají poloviční odpis. V našem případě do 75 km se to vyplatí, i když je u KMB minimální odpis 100 km, pro děti 50 km (viz tabulka). Slevu REGIONet jsem nezahrnul do tabulky. Pokud se jí budeme krátce věnovat a zobecníme to, můžeme konstatovat, že se vyplatí pouze varianta 300 Kč pro 5 osob (nezáleží na věku),

Víkend

Na sobotu a neděli se nám objevují další dvě velmi významné slevy – SONE+ (Os, Sp) a SONE+. Nejdříve co mají společného, platí jeden den po celé republice pro 5 lidí, z toho mohou být dva starší 15 let. Rozdíl je, jaké druhy vlaků lze využívat. SONE+ (Os, Sp) je momentálně v podstatě bezkonkurenční. Důvodem je cena 150 Kč pro 5 osob, z toho 2 dospělí. Jedinou nevýhodou je, že lze využívat pouze osobní a spěšné vlaky. Dovolím si však tvrdit, že na tuto slevu by měl směřovat každý oddíl, který jen trochu chce šetřit. Pro srovnání uvedu, že při našem standardním případě 25 osob se vyplatí tato sleva od 40 km (do 40 km „skupinovka“). Od 40 km žádná sleva ČD nemůže konkurovat této, tak pokud chcete ušetřit, vzhůru do „osobáků“ a „spěšňáků“.

Jménem zákona!

Tamtamy zase jednou duní a šeptandy se šíří. Nenesou žádnou senzační novinku, spíše nepřilíš příjemnou zprávu, která se ale dřív nebo později dala očekávat.

Co se to děje?

Zase si na nás někdo vymyslí nesmysly... Prý je to nějaký nový zákon, jako by jich i bez něj bylo málo. Navíc to vypadá, že kvůli němu budeme muset zapátrat v hlubinách archivů a najít svoje zakládací listiny. Zkrátka s tím bude spousta papírování, na které nikdo z nás nemá čas a chuť a vůbec! A navíc si nás budou někde evidovat a schraňovat o nás údaje.

Takhle nějak by se to dal shrnout. Nové zákony č. 111 a 227/2009 Sb. se nás opravdu dotknou, což bylo ostatně popsáno už v předchozím čísle Mozaiky, kde se můžete i dočíst, že oním „velkým bratrem“, který nás bude evidovat, je Ministerstvo vnitra. Důležité ale je, uvědomit si jednu věc...

Nekoná se žádná revoluce

Ve skutečnosti se po nás nechce nic převratného. Vlastně je to docela

prosté. Jde o to udělat si pořádek ve věcech, o kterých se již nějakou dobu mluví. Nebudeme tu rozepisovat náležitosti, jsou podrobně popsány na webu a v tomto i minulém Tuňákově, kde jsou i rady, jak si s celou touhle lapálií poradit.

Chceme jen zdůraznit, že není třeba se děsit. Je to sice administrativa navíc, ale pro většinu z nás jí není zas tak moc.

Registrace vrcholí

Právě teď, v lednu, je dokončována registrace na rok 2010. Nemluvíme tu o ní proto, abychom vás dráždili ještě další administrativou, právě naopak.

Registrace je pro nás tentokrát příležitost, jak vše zvládnout naráz a ušetřit si tak práci. Stačí ujednotit si, jakým způsobem přesně uvádíme sídlo, jakým způsobem název, a tyto údaje uvést do registrace. A pak už je nadále užívat přesně v této podobě. Z registrace

poputují na Český statistický úřad, který je předá Ministerstvu vnitra. Nemusíme zbytečně jednat s úřady, stačí jim dodat potřebné podklady a využít toho, že se dohodnou mezi sebou.

Tak s chutí do toho a půl je hotovo!

red

Klíčení – podpořeno

„Klíčení“ obdrželo klíčovou informaci: mezi necelou sedmdesátkou podpořených projektů v rámci poslední aktuální výzvy v Operačním programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ je

i projekt Pionýra. Jistě stojí za to připomenout, že mezi podpořenými je z projektů občanských sdružení dětí a mládeže ještě i projekt České rady dětí a mládeže.

Stojí za to však asi nejdříve poznamenat, že tzv. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), v jehož rámci je možné v programovacím období 2007-2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF), jednoho ze strukturálních fondů Evropské unie (EU). Zaměřuje se na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce participujících subjektů.

Náš pokus – má navazovat na již běžící aktivity Pionýra a určitým způsobem odrážet i aktivitu IFM-SEI „All Together“ (Všichni společně, jde o tříletý projekt zahájený v r. 2008), jejíž podstatou je hledání vzorů pro lepší začleňování dětí a mládeže ze sociálně znevýhodněných skupin obyvatelstva.

Protože Pionýr je součástí České rady dětí a mládeže, stojí za to jistě i zde poznamenat, že tématem projektu ČRD M, který byl také podpořen, má být „Příprava a pilotáž vzdělávacích programů (včetně metodik) pro děti a mládež zaměřených na rozvoj metod vzdělávání v oblasti rozvoje klíčových kompetencí ve volnočasových aktivitách: Implementace standardů finanční gramotnosti v neformálním

vzdělávání.“ A nepochybně i tato aktivita se nás určitým způsobem dotkne. Evropské peníze, které jsou nezdídko skloňovány v „osmi“ pádech, tak nakonec dorazily i do sektoru sdružení dětí a mládeže. Přičinili jsme se o to měrou významnou – je to však stále ještě „pouhý“ záměr – nyní nám „zbývá ho uskutečnit“.

Martin

klíččení

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O počtu členů a družinových systémech

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly 5.

„Nesmrtelné“, dlouhodobě pracující pionýrské oddíly se staly i základem mnoha pionýrských skupin. Svým způsobem obdobné jsou ale i mnohé PS, které počtem svých členů (kolem 40) odpovídají

rysům malých sociálních skupin. Mají-li se rozvíjet jak oddíly, tak i skupiny, měly by respektovat i další prvky sociálně psychologického utváření takových celků.

I malý oddíl může být základem

Statut Pionýra říká, že „Oddílem se rozumí skupina nejméně 5 osob...“ To už samozřejmě je základ malé sociální skupiny dětí a jejich vedoucího, či vedoucích. Při přitažlivé činnosti, naplňující zájmy členů (bez ohledu na věk) zpravidla postupně a přirozeně narůstají. Jejich členové přivádějí své kamarády, příbuzné. Mají také co propagovat ve veřejnosti a zejména mezi rodiči – své akce, výpravy, tábory atd. Známostou překážkou je obecná nedůvěra k organizovaným dobrovolným sdružením (bez ohledu na název a nabízený program). Ta však neopravení zpravidla z dětského myšlení, ale z názorů dospělých. Často i z toho, že činnost v nějakém spolku považuje část rodičů za zbytečnou ztrátu času, který lze věnovat něčemu „užitečnějšímu pro život“, i když právě život v dobře vedených oddílech je vlastně třetím základem smysluplné výchovy mladé generace. Získávat nové členy v této konkurenci je jistě náročné. Ale právě pevné party oddílů a skupin dokáží zdolávat i tyto překážky a zkušení vedoucí vědí, že někdy samy děti dokáží prosadit svou vůli být v pionýrském oddíle i proti názoru rodičů.

Kolik členů?

Jsou jistě i lidé naplnění velkými sny. Zkušení školští odborníci vědí, že i školní třída nejlépe může zvládat své poslání ve vzdělávání i výchově v počtu přibližně 25 žáků. Oddíl i PS je samozřejmě přece jen něco jiného, nikdo tam nemusí být povinně a na řadu let. Podle zjištění sociálních psychologů povaha a styl (i úspěch) činnosti s počtem členů velmi souvisí. Stručně řečeno: čím více členů, tím náročnější je i organizace přitažlivé činnosti takové sociální skupiny (tedy i oddílu). Teorie i praxe mnoha oddílů a skupin ukazuje, že maximálním počtem členů dlouhodobě fungujícího oddílu je zhruba 40. Zatímco v „malém“

oddíle jsou osobní i organizační vazby a vztahy jasné a přehledné, v početnějším kolektivu nelze počítat s osobními vazbami všech členů, s tím, že se všichni opravdu dobře znají. Kromě autority vedoucího jsou zde i osobnosti jeho pomocníků, zástupců, instruktorů, kteří realizují „centrální“ pokyny a programy podle svých znalostí, schopností a někdy i jiných názorů. Vést „malý“ oddíl do nějakých 10-15 členů je tedy i svým způsobem pohodlnější, na druhé straně ale nevelký počet členů ohrožuje i úspěšnost oddílové činnosti. Stačí přece, aby část členů odjela na školní výlet, dva tři onemocní, další musí být na rodinné oslavě a jinému přitažlivý výlet zakáží za trest rodiče... Akce, chystaná pro 10-15 členů oddílu, se v podstatě hrouští, protože jich přijde pět. A i ten nejlépe vymyšlený program je zkrátka třeba měnit, někdy i improvizovat, nemluví už o hospodářském zajištění, stravování atd.

Družinové systémy

„Nesmrtelné“ oddíly (i skupiny), jak ukazuje historie mnohých, vznikají přirozeně všude tam, kde díky promyšlené, zajímavé a aktivní činnosti přitahují zájem dětí i jejich rodičů. Bývají často i zájmově zaměřené k aktivitám, které děti skutečně zajímají a „baví“. S nárůstem počtu členů přibývají ale i starosti vedoucím. Osvědčené metody a hry přestávají zabírat a je třeba hledat nové. Je třeba do vedení „přibrat“ i další pomocníky, ať už z dlouholetých starších členů, nebo i z řad rodičů. A hlavně, je nutné změnit vnitřní organizaci oddílu, vytvořit menší sociální skupiny členů, čili družiny. Způsobů je mnoho. Ve věkově smíšených oddílech se osvědčilo členění oddílu podle věkových skupin. Nesmí ovšem být striktní, víme přece, že děti mají i své individuální zvláštnosti. Školní „šesták“ může být fyzicky vyspělý stejně tak, jako „osmák“, ale i jako „čtvťák“. Obdobné je to

i s psychologickými vlastnostmi dětí i jejich úrovní vzdělání a chápání. Jiný způsob dělení oddílu na družiny podle zájmu dětí ukazuje seriál Mozaiky „Robin a Páťa“. A konečně je tu i možnost utvářet družiny chlapecké a dívčí, kde je možné i více promíchat věky dětí. Složení družin by přitom nikdy nemělo být „navěky dané“, děti se mění, mění se i jejich osobní vztahy a vazby i oddílové ambice a zájmy.

V dlouhodobých motivovaných hrách pomáhá i vytváření „dočasných týmů“ ke splnění konkrétního úkolu, etapy hry, k přípravě nějaké akce atd. A z oddílové družiny pod dobrým vedením může jistě jednou vyrůst i další oddíl.

Karel Krτίčka

Pionýr Hrádek

Hrádků je u nás víc a tento je neda-leko západočeských Rokycan. Je to asi jedna z největších současných pionýrských skupin s téměř třemi stovkami členů. Je známá i z pravidelných zpráv v Mozaice. V Hrádku byla založena pionýrská organizace při Základní škole v dubnu 1952. V roce 1968 byla ve městě obnovena činnost Junáka a práce s dětmi se přenesla převážně tam. Po zrušení Junáka i Pionýra v roce 1970 všichni, kdo chtěli zůstat s dětmi, vytvořili znovu zdejší PS. Skupina vlastní část louky pod vesnicí Sedlecko na břehu Berounky u Spáleného mlýna, kde pořádá každoročně tábory. Pionýr Hrádek dlouhodobě a úspěšně spolupracuje i s městským zastupitelstvem a podílí se aktivně na mnoha místních kulturních, sportovních i zábavných akcích. Členem Pionýra je i zdejší starosta.

Podle webu

hradekurokycan.pionyr.cz

Oprava: V předchozím díle (prosinec 2009) seriálu o „nesmrtelných oddílech“ bylo uveřejněno povídání o 14. TSP Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“. První věta „Oddíl Střelka vznikl 1. 10. 1979.“ tu byla omylem ponechána z listopadového vydání. Na 14. TSP Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“ nepracuje a nikdy nepracoval oddíl Střelka. Za chybu se omlouváme.

red

Zdroje: Kapitoly o tvoření kolektivu v dětské organizaci, (ÚR Čs. Pionýra v Mladé frontě, autorský kolektiv dr. J. Pelikán CSc., dr. J. Haškovec CSc., Dr. Z. Jesenská CSc., dr. B. Hofbauer CSc., Dr. J. Šturma a další, 1968).

Kapitoly ze sociální psychologie, (ÚR PO SSM v Mladé frontě, PhDr. S. Hirschová, 1977), **Vybrané kapitoly ze sociální psychologie pro pionýrské pracovníky** (ÚR PO SSM v Mladé frontě, PhDr. Jiřina Válková, 1989), **Sociální psychologie**, (Academia, Prof. PhDr. M. Nakonečný, 1999).

Energie ve světě

Tentokrát jsme si pro vás připravili zajímavý test o stále diskutovanější problematice využívání současných energetických zdrojů na Zemi. Zkuste si, co víte o stále palčivějších otázkách lidského bytí.

1) Mezi tzv. obnovitelné primární zdroje energie patří:

- zemní plyn, voda, vítr, břidlice
- sluneční energie, vítr, biomasa, geotermální energie
- dmutí mořské hladiny, ropa, černé uhlí, vítr
- voda, vítr, břidlice, hnědé uhlí

2) Která oblast nepatří mezi významná naleziště ropy:

- Perský záliv
- Sibiř
- Severní moře
- Amazonie
- Sahara

3) Jaký je poměr způsobů výroby elektrické energie ve světě?

- 65 % tepelná energie; 17 % vodní energie; 17 % jaderná energie; 1 % obnovitelné zdroje
- 65 % jaderná energie; 17 % vodní energie; 17 % tepelná energie; 1 % obnovitelné zdroje
- 65 % obnovitelné zdroje; 17 % jaderná energie; 17 % tepelná energie; 1 % vodní energie

4) Jaký podíl na celkové výrobě elektrické energie v ČR zaujímá výroba elektřiny ve vodních elektrárnách?

- 0,1 %
- 3 %
- 14 %
- 31 %

5) Které (á) z následujících tvrzení není (nejsou) pravdivé (á)?

- I přes relativně vhodné podmínky není v ČR žádná solární elektrárna.
- Vodní elektrárny představují nejvýznamnější zdroj energie ve většině států Jižní Ameriky.
- Nejvyspělejší země spotřebovávají na jednoho obyvatele až 100krát více energie, než země nejchudší.
- Geotermální energie se podílí na výrobě elektrické energie v ČR z 5%.

7) Který z následujících států lze charakterizovat podílem 4,6% na světové populaci, cca 24% podílem na produkci elektřiny světa a cca 25% světové spotřeby elektrické energie?

- Japonsko
- Indie
- USA
- Švýcarsko

6) Který z uvedených států odpovídá následující charakteristice?
- roční spotřeba elektřiny na obyvatele je zde výrazně nadprůměrná (přes 10 000 kWh/obyv. za rok)
- v zemi není žádná jaderná elektrárna
- stát protíná polární kruh
- stát patří mezi deset největších těžařů ropy na světě

- Rusko
- Čína
- Norsko
- Brazílie

8) Který druh energetiky odpovídá následující charakteristice?

- nevýhodou je vysoká hluchost a nestálý přísun energie
  - největší energetický potenciál pro výstavbu mají plochá pobřeží u otevřeného moře
  - v poslední době se rozvíjí v Evropě velmi dynamicky
- přílivové elektrárny
  - biomasa
  - větrná energie
  - sluneční energie

9) Největší jadernou katastrofou byla černobylská havárie na Ukrajině. Ve kterém roce se tato havárie stala?

- v roce 1976
- v roce 1986
- v roce 1996

Kaleidoskop

1. 1. 1835 vyšel časopis Květy české poprvé pod názvem Květy.
1. 1. 1930 bylo zestátněno Národní divadlo.
1. 1. 1995 v Praze v ulici Na Příkopě ukončil provoz Dětský dům.
2. 1. 1910 uskutečnil francouzský letec Gaubert v Chuchli první veřejný vzlet letadlem, pro závadu motoru byl let asi po půlhodině předčasně ukončen.
4. 1. 1900 vznikl Pražský automobilový klub.
6. 1. 1850 se narodil dramatik Ladislav Stroupežnický (zemř. 11. 8. 1892).
7. 1. 1610 Galileo Galilei poprvé pozoroval tři měsíce Jupiteru: Io, Europu a Callisto, později s Ganymedem nazvané Galileovy měsíce.
9. 1. 1890 se narodil Karel Čapek, spisovatel a novinář (zemř. 25. 12. 1938).
10. 1. 1950 zemřel básník, dramatik a divadelní režisér Jaroslav Kvapil (nar. 25. 9. 1868).
10. 1. 1920 Společnost národů ratifikovala Versailleskou smlouvu, která oficiálně ukončila první světovou válku.
13. 1. 845 přijalo 14 českých knížat se svými družinami v Řezně křesťanství.
15. 1. 1865 založil Vojta Náprstek v domě U Halánků osvětově zaměřený soukromý salon Americký klub dam.
15. 1. 1995 zemřel Josef Kemr, divadelní a filmový herec (nar. 20. 6. 1922).
17. 1. 1775 založil knihkupec W. Ch. Gerle v Karlově ulici první půjčovnu knih v Praze.
20. 1. 1940 se narodila významná česká herečka Jana Brejchová, oslaví 70. narozeniny.
20. 1. 1930 se narodil Egon Bondy (vlastním jménem Zbyněk Fišer), básník a filozof (zemř. 9. 4. 2007).
21. 1. 1930 byl na křižovatce Václavského náměstí s Jindřišskou a Vodičkovou ulicí instalován první světelný semafor.
22. 1. 1900 se narodil malíř Jan Slaviček (zemř. 5. 4. 1970).
23. 1. 1890 byla založena Česká akademie věd a umění.
23. 1. 1870 při Mariánském masakru v Montaně U. S. kavalérie zabila 117 Indiánů mezi nimi mnoho žen a dětí.
24. 1. 1925 bylo v Praze zrušeno vybírání mostného.
26. 1. 1950 se narodil herec Jiří Lábus, oslaví 60. narozeniny.
26. 1. 1950 se narodil Ivan Hlinka, hokejový reprezentant a trenér (zemř. 16. 8. 2004).
28. 1. 1900 byl založen Klub za starou Prahu jako sdružení milovníků staré Prahy.
28. 1. 1910 se narodila herečka Adina Mandlová (zemř. 16. 6. 1991).
30. 1. 1460 zemřel spisovatel a myslitel Petr Chelčický (nar. 1390).

UFO hacker

Britský počítačový hacker Gary McKinnon, který je obviněn z toho, že **se vloupal do počítačů americké armády**, bude vydán do Spojených států. McKinnon, který je autistou, přiznává, že se v letech 2001 až 2002 vloupal do sedmadvadesáti počítačů americké vlády včetně počítačů NASA a Pentagonu. Podle svých slov **se snažil najít důkazy o existenci mimozemšťanů.**

Filmový kouzelník

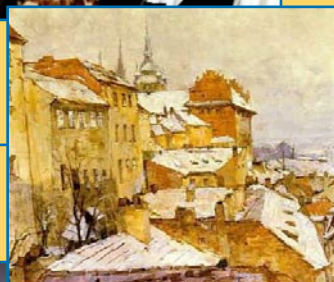
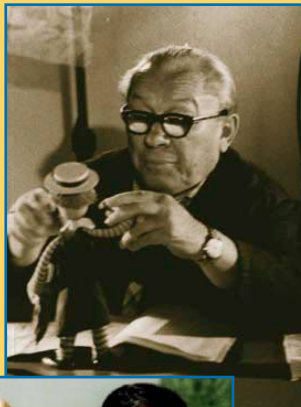
Karel Zeman kouzlí na výstavě, k vidění je i kostým Barona Prášila. Česká centra v zahraničí na ni stála ve frontě, tvrdí pořadatelé putovní výstavy **Filmový kouzelník Karel Zeman**, která dorazila z New Yorku do Prahy. Do 4. ledna je k vidění v pražském Divadle Hybernia spolu s originálním kostýmem filmové postavy Barona Prášila. Pak zamíří dál do světa. Expozice připomíná dvě výročí: **letošních dvacet let od smrti největšího z českých filmařů, a hlavně století od jeho narození**, jež uplyne příští rok. Proto retrospektivu Zemanových děl chystá i festival dětských filmů ve Zlíně, kde pracoval.

Pionýři v biologii

Víte, že Pionýrský druh je biologický druh, který **osídluje nově vzniklá stanoviště?** Pionýrské druhy stojí na počátku sukcese (ekologický termín označující vývoj a změny ve složení společenstev v ekosystému a představy o něm). Před nimi je často jen neživá příroda. Jejich význam spočívá v tom, že **připravují stanoviště pro další druhy organismů.** Nejčastěji to bývají rostliny (zejména nižší rostliny), ale existují pionýrští živočichové nebo pionýrské mikroorganismy.

Česko – velmoc kyselých dešťů

Kyselé deště, které v 70. a 80. letech minulého století likvidovaly lesní porosty Krkonoše či Krušných hor, nezmizely ani poté, co po pádu socialismu byly na počátku 90. let odsířeny uhelné elektrárny, chemičky a další podniky. **Česká republika tak v evropské ekologické statistice se zeměmi EU dál prohrává.**

V pionýrské klubovně PS Kopřivnice se sešlo dvanáct výtvarně činných pionýrů a pustili se do výroby postaviček z ponožek.

Každý výtvarník si donesl, popř. dostal, froté ponožky, které se pak podle „šablony“ rozstříhaly na tělo, hlavu, nohy, uši, ocásek a mohlo se začít.

Z takto rozstříhaných ponožek postupem času vznikaly nohy, těla a hlavy postaviček. Po vycpání a přišití posledních detailů (uši, ocas, čumák) dostala zvířátka oči a bylo hotovo.

Po více než tříhodinové práci zůstalo na stole dvanáct nádherných postaviček, které byly vyrobeny z obyčejných chlupatých ponožek.

Budeme potřebovat:

- pár froté ponožek;
- výplň – vatelín, vata, vlna, staré kousky látek – co je k dispozici;
- šicí potřeby – silnou ostrou dlouhou jehlu, bavlnky, nůžky;
- doplňky – knoflíky nebo korálky na oči a nos, filc na skvrny, prostě cokoliv dle naší fantazie.

6. Na část ponožky se zadními nožičkami našijeme druhou ponožku tak, aby byly paty nad sebou, jinak by měl pes hlavu nakřivo.
7. Vycpeme zadní nožičky s tělíčkem. Vycpeme přední nožičky, přišijeme ocásek.

Tip:

Některé ocásky jsou malé, krátké, vycpávat se nemusí. Můžeme do nich použít „chlupatý drátek“ (seženete ho ve výtvarných potřebách). S ocáskem se pak dá manipulovat.

1. Hodně pevné náplety na ponožkách odstříháme (použijeme je třeba na konce špiček).
2. Z jedné ponožky odstříháme část od konce paty do výšky ponožky (přední nožičky) a rozstříháme na dva shodné obdélníčky. Sešijeme nožičky (na jejich konce můžeme našít náplety jako špičky).

3. Ta samá část na druhé ponožce bude sloužit na zadní nožičky. Neodstříháváme ji, jen rozstříháme na dvě stejně velké části až k patě a nožičky sešijeme (můžeme opět našít špičky).

4. Z jedné ponožky odstříháme špičku, druhou přestříháme v půlce délky chodidla.
5. Špičku z první ponožky použijeme na ouška a ocásek, sešijeme.

8. Tlamičku sešijeme do trojúhelníku. Jako čumáček poslouží kousek ponožky. Oči uděláme třeba z knoflíků.

